

# Spis treści

|   |     |
|---|-----|
| <b>Wstęp</b> .....  | 9   |
| Rozdział I  |     |
| <b>W poszukiwanie starożytnych protoplastów</b> .....   | 27  |
| 1. Rzymskie początki Litwy w wersji Długosza .....  | 27  |
| 2. Celtowie i Bosporanie – alternatywa dla przodków z Italii .....  | 38  |
| 3. Rzymskie pradzieje Litwinów w koncepcji latopisów litewskich .....   | 47  |
| Rozdział II   |     |
| <b>Czas powstania i tendencje polityczne legendy o rzymskim pochodzeniu Litwinów w świetle historiografii</b> ..... | 66  |
| 1. Czas powstania legendy .....   | 66  |
| 2. Tendencje polityczne legendy .....   | 83  |
| Rozdział III  |     |
| <b>Bohaterowie legendy o rzymskim pochodzeniu Litwinów</b> .....  | 90  |
| 1. Palemon .....  | 90  |
| 2. Kolumny .....  | 96  |
| 3. Centaury .....   | 101 |
| 4. Róże i Ursyny .....  | 106 |
| Rozdział IV   |     |
| <b>Legendarne dynastie. Budowa państwa</b> .....  | 113 |
| A. Dynastia Palemonidów .....   | 113 |
| 1. Pierwsze pokolenia Palemonidów .....   | 115 |
| Bork, Kunos i Spera .....   | 115 |
| Kiernus i jego lud – Litustuba .....  | 116 |
| Pojata .....  | 118 |
| Gimbut .....  | 121 |
| Montwił .....   | 122 |
| Niemnos i Skirmunt .....  | 123 |
| Mingajło .....  | 126 |
| 2. Książęta nowogródzcy – potomkowie Mingajły .....   | 127 |
| 3. Palemonidzi połoccy .....  | 131 |
| Ginwił-Borys .....  | 131 |
| Następcy Ginwiła .....  | 134 |

|   |     |
|---|-----|
| B. Dynastia Centaurów (Dowsprunkowiczów) .....  | 141 |
| 1. Girus-Żywinbud, Kukowojt, Utenus .....   | 141 |
| 2. Szwentoróg – władca i kapłan .....   | 146 |
| 3. Od Skirmunta (Girmunta) do Romana .....  | 150 |
| 4. Synowie Romana .....   | 155 |
| 5. Zmiana dynastii .....  | 160 |
| C. Zapomniany król .....  | 163 |
| Rozdział V  |     |
| <b>Historyczny krajobraz</b> .....  | 171 |
| A. Morze Niemnowe i zagadka ujść Niemna .....   | 171 |
| 1. Morze Niemnowe .....   | 172 |
| 2. Dwanaście ujść Niemna do Morza Małego .....  | 176 |
| B. Rdzenne ziemie litewskie .....   | 178 |
| 1. Żmudź .....  | 178 |
| 2. Zawilie .....  | 186 |
| 3. Żośle .....  | 191 |
| C. Księstwo Nowogródzkie .....  | 192 |
| 1. Księstwo Nowogródzkie między Litwą a Rusią .....   | 192 |
| 2. Pogranicza księstwa nowogródzkiego .....   | 197 |
| D. Dalsze ziemie ruskie .....   | 199 |
| 1. Świątynie Połocka .....  | 199 |
| 2. Zdobycze Palemonidów na Rusi .....   | 202 |
| E. Siedziby rodowe .....  | 204 |
| F. Miasto żelaznego wilka .....   | 211 |
| Rozdział VI   |     |
| <b>Obraz państwa w legendzie</b> .....  | 225 |
| Rozdział VII  |     |
| <b>Moskiewska legenda genealogiczna o pochodzeniu książąt litewskich</b> .....                          | 238 |
| 1. Wczesne wersje legendy .....   | 238 |
| 2. Przemiana Giedymina z „raba” w księcia z rodu Rurykowiczów .....                                     | 247 |
| 3. Moskiewskie genealogie książąt litewskich a legenda o Palemonie .....                                | 251 |
| 4. Wokół genezy i wędrowek „czarnej legendy” Giedymina .....  | 255 |
| <b>Zakończenie</b> .....  | 266 |
| <b>Bibliografia</b> .....   | 272 |
| <b>Wykaz skrótów</b> .....  | 296 |
| <b>From Palemon to Gediminas. Early Modern Imageries of the Origins of Lithuania</b><br>(Summary) ..... | 298 |